

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

VADEMECUM
HISTORII ŁODZI
ODC. 38.

KTO RZĄDZIŁ
MIASTEM
W XIX WIEKU?

strona 7

PARK MILIONA ŚWIATEŁ ZNOWU ROZBŁYŚNIE

NOWE INSTALACJE I POKAZY ŚWIETLNE Z KRAINY KRÓLOWEJ LODU! **strona 3**

AKTUALNOŚCI

BARDZIEJ ZIELONO
W STAJNI
JEDNOROŻCÓW

strona 2

AKTUALNOŚCI

PEREŁKI
PRZY
REWOLUCJI

strona 3

SENIORADKA

PAŹDZIERNIK
NA FALI

strona 6

KRZYŻÓWKA + SUDOKU

CHWILA RELAKSU
DLA KAŻDEGO

strona 12-13

BARDZIEJ ZIELONO W STAJNI JEDNOROŻCÓW

Niebawem rozpocznie się pierwszy etap poszerzania przestrzeni zieleni w okolicach słynnego centrum przesiadkowego w Łodzi. Na początek zmieni się obszar przy Hotelu Hampton by Hilton Łódź City Center.

Zmiany w wakacyjnym głosowaniu Vox Populi proponowali sami Łodzianie. Podobnie było w przypadku akcji „Drzewo zamiast kawałka betonowego chodnika” – są już wybrane lokalizacje tych nasadzeń. Początek zmian w okolicy łódzkiego centrum przesiadkowego obejmie poszerzenie pasa rabat pomiędzy hotelem a drogą

rowerową. W tym samym pasie dodanych zostanie też kilka drzew, o które prosili mieszkańcy Łodzi. Ponadto obok drogi rowerowej zamontowane będą trejaże, na których docelowo rozrosną się piękne, zielone pnącza.

Łodzianie typują

Podczas kolejnych etapów, w przyszłym roku, zmienią się inne miejsca w Stajni i wokół niej. Łodzianie proponowali w głosowaniu m.in. posadzenie dużych drzew, wysianie łąk kwiatowych, montaż źródeł z wodą pitną, ale również projekty niebezpośrednio związane z zielenią – orga-

nizację minikoncertów pod wiatą centrum przesiadkowego i montaż ławek. Tej jesieni zostanie również sfinalizowana akcja zastępowania betonowych chodników dużymi roślinami. Tutaj też lokalizacje wskazywali mieszkańcy. Dzięki sugestiom nowe nasadzenia pojawią się m.in. przy ulicach Bandurskiego (przy przystanku autobusowym, pomiędzy wiaduktem kolejowym i wiaduktem al. Unii Lubelskiej/Maratońska), Celnej 14, Długosza 3 czy Kopcińskiego 62 (obok Monopolis).

PaW

WYLICYTUJ LOKAL

Ponad 100 lokali użytkowych należących do miasta czeka na wynajem przez przedsiębiorców łodzian. Stawki wywoławcze zaczynają się już od 7 zł.

Licytacja prowadzona przez Zarząd Lokali Miejskich odbędzie się 6 października o godz. 10:00 w Dużej Sali Obrad Urzędu Miasta Łodzi, ul. Piotrkowska 104 (budynek „B” – II piętro).

Siedemnaście z ponad 100 lokali startujących w październikowej licytacji znajduje się w budynkach po rewitalizacji.

Osoby, które myślą o otwarciu własnej działalności w Łodzi, jeszcze przed przystąpieniem do licytacji mogą zapoznać się ze wszystkimi informacjami. Komplet danych znajduje się na stronie internetowej Zarządu Lokali Miejskich.

Red

INFO

Komplet danych znajduje się na stronie internetowej Zarządu Lokali Miejskich (zakładka „Dla najemcy”, „Lokale użytkowe”, „Licytacja 06.10.2023”).

Zeskanuj kod QR, żeby przejść bezpośrednio na stronę:

Jarniewicz Honorowym Obywatelem Miasta Łodzi

Profesor Jerzy Jarniewicz – tłumacz, wykładowca akademicki i nagrodzony Nagrodą Literacką Nike poeta – odebrał tytuł Honorowego Obywatela Miasta Łodzi. Uroczystość, po-

łączoną z wykładem prof. Jarniewicza, zorganizowano w Mediatece MeMo. Wzięły w niej udział m.in. władze Łodzi, które wręczyły tytuł, a także młodzież z łódzkich szkół. JK

65 lat razem!

Do łódzkiego urzędu kolejny raz zaproszono pary małżeńskie, które mogą poszczycić się wyjątkowo długim stażem małżeńskim. Tym razem rekordziści mogą pochwalić się 65 wspólnie spędzonymi latami. Niewiele mniej mają „na liczniku” dwie kolejne pary – bo po 63 lata wspólnego pożycia. Łącznie na uroczystość zaproszono 71 par dostojnych jubilatów, które otrzymały okolicznościowe dyplomy i gratulacje od władz Łodzi. Cały nasz zespół redakcyjny również życzy Im kolejnych wspólnych lat w zdrowiu i pogodzie ducha.

RedFOT.LODZ.PL

CIEMNA STRONA MIASTA

NA SYGNALE DILER ZATRZYMANY

Łódzcy policjanci zatrzymali 29-latkę, który przechowywał w mieszkaniu ponad 2 kg różnych narkotyków. Usłyszał już zarzut posiadania znacznych ilości środków odurzających

i substancji psychotropowych, za co grozi kara pozbawienia wolności do lat 10. Na wniosek Prokuratury Rejonowej Łódź-Polesie został tymczasowo aresztowany.

rp

GDZIE DOSTANIESZ ZAŚWIADCZENIE NA WYBORY?

W związku z dużym zainteresowaniem dotyczącym uzyskania zaświadczenia o prawie do głosowania miasto uruchamia dodatkowy punkt, w którym mieszkańcy będą mogli pobrać takie zaświadczenie.

Od 2 października zaświadczenie o prawie do głosowania uzyskasz także w siedzibie Urzędu Miasta Łodzi, ul. Krzemieniecka 2B (parter). Przypominamy, że zaświadczenie można pobrać do 12 października (czwartek), usługa ta nie wymaga wcześniejszej rezerwacji wi-

zyty w urzędzie.

Dotychczasowy punkt obsługi spraw związanych z wyborami przy ul. Smugowej 26A i 30/32 działa bez zmian.

Zaświadczenie uzyskasz od poniedziałku do piątku w godz. 8:00-18:00.

W punkcie tym:

- pobierzesz zaświadczenia o prawie do głosowania,
- złożysz wniosek o zmianę miejsca głosowania,
- dopiszesz się do stałego rejestru wyborców,
- złożysz wniosek o ustanowienie pełnomocnika.

red

PARK MILIONA ŚWIATEŁ ZNOWU W ŁODZI!

Już niedługo park Źródlika ponownie stanie się miejscem magicznym. Jeszcze w październiku przemieni się w Park Miliona Światel. Organizatorzy zadbali o zupełnie nowe, premierowe atrakcje.

W tym sezonie czeka nas nowy temat przewodni - baśniowa kraina Królowej Śniegu. Nowe instalacje świetlne wprowadzą odwiedzających w magiczny nastrój i zanurzają ich w scenarii wprost z baśni Hansa Christiana Andersena. Przygotowano iluminacje i pokazy świetlne, będzie można spotkać Królową

Śniegu, wielkiego renifera i inne postacie z tajemniczego lasu. Na specjalną uwagę zasługują również zorza polarna i Aleja Pałacowa.

Otwarcie już 13 października! Oficjalne otwarcie wystawy zaplanowane jest na 13 października. A od

29 września na rynku Manufaktury można podziwiać wielką instalację, która jest zapowiedzią atrakcji w Źródłiskach. Co godzinę

możemy tam zobaczyć darmowy, świetlno-muzyczny spektakl. Pokazy odbywają się od godz. 18:00 do 22:00 każdego dnia.

Promocyjna oferta na początek!

W tym sezonie organizatorzy zrezygnowali z datowanych biletów, dzięki czemu można wykorzystać je dowolnego dnia. Wejściówki kosztują 45 zł (bilet normalny), 39 zł (ulgowy) i 149 zł (rodzinny: 2 dorosłych + 2 dzieci w wieku 3-18 lat). Dzieci do lat 3. mogą wchodzić na teren parku za darmo. Z biletów

ulgowych mogą skorzystać dzieci w wieku 3-18 lat, emeryci, renciści, osoby niepełnosprawne i ich opiekunowie.

Z okazji rozpoczęcia nowego sezonu organizator przygotował promocję. Na stronie www.parkmilionaswiatel.pl można kupić bilety już teraz, w niższych cenach. Za normalny zapłacimy 36 zł, za ulgowy - 32 zł, a za rodzinny - 120 zł. Warto się spieszyć, liczba promocyjnych wejściówek jest ograniczona.

Red

ŁÓDŹ BUDUJE FOTO: LODZ.PL

PEREŁKI Z REWOLUCJI

Kończy się kompleksowa modernizacja czterech kamienic przy ul. Rewolucji 1905 r. Budynek przy numerami 13, 15, 17 i 29 odzyska dawny blask. Powstaną w nich mieszkania, lokale usługowe i biznesowe, świetlice środowiskowe i miejsca do sąsiedzkich spotkań.

- Jako pierwszą oddamy tę pod numerem 29 - mówi Agnieszka Kowalewska-Wójcik, dyrek-

torka Zarządu Inwestycji Miejskich. - Trwają w niej ostatnie prace wykończeniowe i porządkowe, równolegle rozpoczęliśmy odbiory. To jedna z ładniejszych kamienic w tej części miasta. Nie miała szczęścia - jej skrzydło zawałowało się w momencie, kiedy miasto zaczynało rewitalizację. To był ostatni dzwonek na ratowanie tego zabytku.

Rewolucji 29 totalna metamorfoza Przed remontem budynek był w opłakanym stanie. Trudno było uwierzyć, że to nieruchomość wpisana do rejestru zabytków. Dzisiaj frontowy budynek, jak również wnętrza znowu wyglądają jak przed wiekiem, kiedy go wybudowano. W kamienicy przy ul. Rewolucji 29 powstało 26 mieszkań komunalnych z osobnymi kuchniami

lub aneksami kuchennymi, cztery lokale usługowe i miejsce do sąsiedzkich spotkań. Wartość inwestycji to 9,8 mln zł.

Rewolucji 13, 15, 17

W kolejnych trzech kamienicach trwają prace przy stolarce okiennej i drzwiowej, za kilka tygodni rozpoczyna się tu odbiory, które zakończą się w listopadzie. W budynkach montowane są panele

podłogowe i panele LVT w łazienkach. Zamontowano już witryny do lokali usługowych oraz wszystkie balustrady na balkonach. Są też ogrodzenie, tynki w lokalach usługowych, płytki na podestach poszczególnych pięter. Pod numerem 17 dodatkowo trwa montaż balustrady na klatce schodowej oraz wykańczanie prześwitu bramowego. W trzech kamienicach powstało ponad 50

mieszkań komunalnych oraz lokale dla biznesu i świetlice środowiskowe. Wartość inwestycji to ponad 21 mln zł.

Zielone podwórza przy Rewolucji

Przy każdej kamienicy powstały nowe, przyjazne podwórka do odpoczynku. Znajdziemy w nich ławki, zieleń i bezpieczne miejsca do zabawy dla najmłodszych. ML

FOTO. ŁODZ.PL, MAT. PRAS., FREEPIK

PRZYBYSZEWSKIEGO W REMONCIE

ZAGLĄDAMY NA PŁAC BUDOWY

Remont Przybyszewskiego to 3 km nowej drogi. Po modernizacji pojedziemy po nowych wiaduktach, torach dostosowanych do niskoemisyjnych tramwajów i równej jezdni. Wyremontowane zostaną chodniki, oświetlenie uliczne, a wzdłuż inwestycji pojawi się dodatkowa zielen.

Jak przebiegają prace na wiaduktach?

Trwa budowa pali fundamentowych obiektu południowego, zbrojenie ustroju nośnego wiaduktu tramwajowego, wykonywane są prace ciesielskie wiaduktu tramwajowego oraz kontynuowane są roboty rozbiórkowe obiektu południowego. Prowadzone są roboty brukarskie i ziemne na łącznicy oraz rozbiórka nasypów.

3 kilometry nowej drogi

Na odcinku od al. Śmigłego-Rydza do ul. Grabowej trwa montaż oświetlenia, ponadto kontynuowana jest podbudowa nawierzchni jezdni z mieszanki mrozoodpornej. Drogowców zobaczymy przy pracach przy korycie pod torowisko oraz przy budowie odwodnienia i drenażu.

Zakończono już prace przy kanale technologicznym. W najbliższych tygodniach rozpocznie się budowa oświetlenia na odcinku od ul. Łęczyckiej do ul. Przędzalnianej. Ponadto wystartują roboty brukarskie i układanie krawężników.

Na odcinku od pl. Reymonta do ul. Kilińskiego kontynuowane jest kory-

townie wraz z profilowaniem podłoża pod warstwy konstrukcyjne oraz układanie warstw konstrukcyjnych torowiska i jezdni na odcinku od ul. Kruczej do ul. Suwalskiej oraz od ul. Dębowej do ul. Praskiej. Ponadto trwa korytowanie wraz z profilowaniem podłoża pod warstwy konstrukcyjne oraz układanie warstw konstrukcyjnych chodnika w parku Reymonta.

Gdzie zobaczymy robotników?

Robotników zobaczymy przy budowie wodociągu na odcinku od ul. Kruczej do ul. Brzozowej, kanału technologicznego i przejść teletechnicznych oraz zabezpieczeniu kanalizacji teletechnicznej od sanepidu do ul. Kruczej.

W najbliższych tygodniach kontynuowany będzie remont wpustu w ul. Praskiej. Drogowcy będą montować słupy oświetleniowe w ulicach poprzecznych i w parku Reymonta oraz budować kanał technologiczny i przejścia teletechniczne od ul. Kruczej do ul. Suwalskiej.

ML

ZIELONY ZAKĄTEK PRZY RONDZIE SOLIDARNOŚCI

Drzewa, rabaty, łąka kwietna, miejsca do relaksu – teren przy rondzie Solidarności zmieni się w najbliższym czasie w piękny zielonec, który będzie dostępny dla wszystkich łodzian.

Prace już się rozpoczęły. To projekt, który Miasto Łódź realizuje z firmą GlobalWorth w ramach Ekopaktu oraz w połączeniu z zaangażowaniem mieszkańców w zeszlenczonej edycji

Budżetu Obywatelskiego. Na terenie w północno-wschodniej części ronda Solidarności (po stronie biurowców i stacji benzynowej) posadzonych zostanie siedem dużych drzew i ok. 300 m² rabat z kompozycją krzewów, bylin i traw.

Oko cieszyć tam będą m.in. derenie białe, suchodrzew chiński, hortensja bukietowa, perowska łobodolistna, bodziszek korzeniasty,

liliowiec ogrodowy, rozplenica japońska 'Hameln', miskant chiński 'Adagio', a także pachnące róże okrywowe i lilaki pospolite 'Palibin'. Do tego dojdą dwa placyki wyposażone w małą architekturę (ławki, siedziska). Będą mogli się tutaj zrelaksować nie tylko pracownicy okolicznych firm, ale również studenci i inni podróżujący.

PaW

Z ŁÓDZI na światowe wybiegi

Pokaz odbył się w ramach Paris Fashion Week w Carreau du Temple w Paryżu

W weekend podczas Paris Fashion Week odbył się pokaz ostatniej kolekcji Sarah Burton dla domu mody Alexander McQueen. Inspiracją były prace polskiej artystki Magdaleny Abakanowicz wypożyczone z Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi.

Chodzi tu o dwie prace, które muzeum wypożyczyło specjalnie na sobotni pokaz: dwie części „Kompozycji monumentalnej” (instalacja, tkana rzeźba,

1973–75, depozyt z Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie) oraz „Ubranie czarne VI” (1976, kolekcja CMWŁ).

To już ostatni pokaz Sarah Burton dla domu mody Alexander McQueen – projektantka po niemal 30 latach żegna się z marką. Pokaz był wyjątkowy, bo inspirowany polską sztuką, a dokładniej twórczością Magdaleny Abakanowicz, jednej z najwybitniejszych polskich artystek. red

**„Kompozycja monumentalna”
Wystawa „METAMORFIZM
Magdalena Abakanowicz”**

FOTO. AGNIESZKA AMBRUSZKIEWICZ

Komisja Europejska wydała kolejną część komiksu „Paneuropa”. Będzie miał on premierę podczas odbywającego się w najbliższy weekend, 7-8 października, Międzynarodowego Festiwalu Komiksu i Gier w Łodzi.

Wydawnictwo nagłaśnia ważne problemy, z którymi obecnie zmagają się Europejczycy. Tym razem jest to opowieść o ludzkiej solidarności i jedności

z narodem ukraińskim, ale także o odwadze, męstwie i walce o ludzką godność. Komiks promuje uniwersalne wartości, jakimi kieruje się wspólnota europejska – równość, szacunek, tolerancję, wolność i prawa człowieka. Komiks „Paneuropa” promuje także konkretne miejsca na terenie Łodzi – Mediatekę MeMo, a także Wigencję, nową

siedzibę Teatru Pinokio. Oba te miejsca zostały sfinansowane w większości ze środków Unii Europejskiej. Inne inwestycje sfinansowane dzięki wsparciu UE pokazano w poprzednich numerach „Paneuropy”, np. Centrum Komiksu i Narracji Interaktywnej EC1, które pojawiło się na łódzkiej okładce poprzedniego numeru komiksu. OHO

DZIEJE SIĘ W ŚRODĘ

Dzień Ośmiornicy

Na godz. 15:20 na obchody Dnia Ośmiornicy zaprasza filia nr 56 Biblioteki Miejskiej w Łodzi (ul. Sacharowa 63). Wszyscy chętni będą mogli pogłębić swoją wiedzę na temat tych niezwykłych zwierząt. Wstęp wolny.

Akademia rodzica

O godz. 17:30 w Bibliotece Odyseja (ul. Wschodnia 42) rozpocznie się spotkanie dla rodziców nastolatków. W trakcie warsztatu uczestnicy poznają kilka podstawowych zasad i sposobów na komunikację z dzieckiem. Udział jest bezpłatny, ale obowiązują zapisy: 797 027 806.

DZIEJE SIĘ W CZWARTEK

Moja pierwsza makrama

Na godz. 16:00 w filii nr 61 Biblioteki Miejskiej w Łodzi (ul. Tatrzańska 63) zaplanowano warsztaty „Moja pierwsza makrama”. Uczestnicy nauczą się krok po kroku splotów i stworzą swoją pierwszą makramę. Udział bezpłatny, obowiązują zapisy: 571 553 061.

DIY spa w Bliskiej – peeling do ciała

O godz. 17:00 Biblioteka Bliska (ul. Kettinga 21) organizuje warsztaty dla dorosłych, podczas których uczestnicy nauczą się, jak zrobić własnym sumptem i niewielkimi kosztami peeling do ciała. Zajęcia są bezpłatne, obowiązują zapisy: 577 470 052.

KOBIETY i zielona przyszłość animacji

INFO

Szczegółowy program siódmej edycji wydarzenia można znaleźć na stronie: www.animarkt.pl.

Pytania o przyszłość animacji i branżowe równouprawnienie, poszukiwania ekologicznych rozwiązań i dyskusja o systemie edukacji branżowej – tegoroczna edycja ANIMARKT Stop Motion Forum stawia na debatę o wyzwaniach dla przemysłu animacji na świecie. Nie zabraknie też stałych programowych elementów, jak spotkania biznesowe, warsztaty, masterclassy czy pitchingowe zmagania twórców z 14 krajów.

ANIMARKT Stop Motion Forum 2023 rozpocznie się w środę, 4 października, w EC1 (ul. Targowa 1/3) i potrwa 5 dni. To jedyne branżowe wydarzenie na świecie, które integruje środowisko filmu poklatkowego.

Co w programie?

Niezmienne najważniejszym punktem programu, na który wszyscy czekają, jest sekcja konkursowa forum. W zmaganiach weźmie udział 20 projektów z Niemiec, Francji, Brazylii czy Meksyku, których twórcy powalczą o nagrody przybliżające do realizacji swojego filmu.

Warsztaty

Nie zabraknie warsztatów. Pierwszy, poświęcony animacji postaci, poprowadzi Kim Keukeleire, która współpracowała z Wesem Andersonem przy jego filmie „Fantastyczny Pan Lis”. Była też starszym animatorem przy „Guillermo Del Toro: Pinokio”. Drugi, o roli producenta liniowego w pro-

dukcji animacji poklatkowej, poprowadzi Angela Poschet – wielokrotnie nagradzana producentka liniowa i konsultantka, znana z „Wyspy Psów” Wesa Andersona i nominowanej do Oscara „Frankenweenie” Tima Burtona.

Masterclassy

Równie ciekawie zapowiadają się seria masterclassów. Ru Kuwahata – reżyserka i współtwórczyni nominowanego do Oscara filmu „Negative Space” – opowie o pracy nad swoim najnowszym filmem. Piotr Matysiak, doświadczony operator filmowy, wyjaśni, jaki artystyczny potencjał tkwi w stereoskopii. A Miel-Margarita Paredes, twórczyni lalek, specjalizująca się w budowaniu kon-

strukcji animacyjnych, opowie o sztuce tworzenia lalek.

Panele dyskusyjne

Powołana przez MOMAKIN „zielona grupa”, składająca się z osób zajmujących się budową lalek czy elementów scenografii, spotka się przy okrągłym stole, by omówić i wypróbować nowe rozwiązania materiałowe, jak np. materiał z sosny. Kwestia równego traktowania i rodzicielstwa pojawi się podczas panelu dyskusyjnego o zmianach, jakie powinny zostać wprowadzone, żeby branża była bardziej przyjazna pracownikom. Udział w wydarzeniu kosztuje 30 euro (dla studentów) i 45 euro.

PAŹDZIERNIK NA FALI

Aquapark Fala zaprasza seniorów. Od października, w każdy piątek czeka na nich mnóstwo atrakcji.

– W dniach 6, 13, 20 i 27 października, w godz. 8:30–13:30 w holu głównym Aquaparku Fala będziemy czekać na seniorów z naszą zdrowotną ofertą – mówi Anna

Duda, dyrektorka marketingu Aquaparku Fala. – W trosce o zdrowie, dobre samopoczucie i kondycję przygotowaliśmy dla naszych gości bezpłatne, atrakcyjne konsultacje tematyczne.

Go w ofercie?

Na specjalnie przygotowanych stoiskach znajdą się oferty wczasów

zdrowotnych i rehabilitacyjnych, konkursy tematyczne z nagrodami, promocja wypożyczalni sprzętu i kart lojalnościowych.

Oprócz tego dostępne będą stanowiska pomiaru cukru i ciśnienia we krwi wraz z omówieniem wyników i zaleceniami zdrowotnymi, a także pomiary składu ciała, obliczanie

BMI, ważenie, pomiar tkanki tłuszczowej i porady dietetyczne (w pierwszy piątek października). Będą też specjaliści, którzy udzielą porad odnośnie sprzętu sportowego, w tym nordic walking, sprzętu wędkarskiego. Metamorfozy dla senierek: jesienne makijaże, pielęgnacja dłoni – porady kosmetyczki i wizażystki. Konsultacje i kie-

rowanie seniorów na badanie gęstości kości i skan wątroby, a także warsztaty rękodzieła, porady i nauka obsługi smartfonów. Atrakcje przygotowała także „falowa” restauracja. Na każdego seniora czekać będzie świeżo wyciskany sok z marchwi i muffinka w atrakcyjnej cenie.

ktn

JAK OSWOIĆ TO NAJTRUDNIEJSZE?

Czy można oswoić śmierć i żałobę? To sytuacje nieuniknione. Seniorzy będą mogli o nich porozmawiać na trzech zaplanowanych spotkaniach. Pierwsze już w środę, 4 października.

Czy o przemijaniu i śmierci można mówić bez patosu, a nawet żartobliwie? Antoni Kroh, korzystając ze swej imponującej wiedzy etnograficznej i pasji bibliofilskiej, proponuje takie właśnie spojrzenie w książce „Anioł śmierci z kilku stron”. Opowieść o śmierci

z perspektywy kultury wysokiej i tradycyjnej, historie ze spotkań terenowych, góralskie opowieści i anegdoty – to tylko mała część sposobów, po które sięga Antoni Kroh, by zmierzyć się z tematem śmierci i przemijania. Spotkanie z autorem książki będzie okazją do posłuchania części z tych historii i otwartej rozmowy o tym, co ostateczne.

Pierwsze spotkanie już w środę, 4 października, o godz. 18:00 w Bibliotece Wolność przy pl. Wolności 4. Spotkanie jest bezpłatne i nie

obowiązują na nie zapisy. Kolejne spotkanie w bibliotece zaplanowane jest na 25 października. Tym razem będzie to dyskusja z pisarką Mirą Marcinów. Jej „Bezmatek” to opowieść o stracie, pożegnaniu, bliskości, o relacji matki i córki, która nie kończy się wraz ze śmiercią. To książka dla matek, córek i wszystkich, którzy chcą poroz-

mawiać o śmierci, ale nie mają z kim, nie wiedzą, jak albo z wyczerpania boją się podjąć temat.

Ostatnie spotkanie odbędzie się w Centrum Aktywności Lokalnej przy ul. Pomorskiej 11. „O śmierci przy kolacji” – przy wspólnym gotowaniu i jedzeniu zebrani

seniorzy będą mogli porozmawiać o zmarłych bliskich: jacy byli, dlaczego brakuje im ich przy stole, o tym, czego nie zdążyli im powiedzieć. Spotkanie jest bezpłatne, ale są wymagane zapisy z uwagi na dostępność miejsca. Można zapisać się pod numerem telefonu: 516 827 053. Spotkania realizowane są w ramach Mikrograntów dla Seniorów. Organizatorami są: Centrum Inicjatyw na rzecz Rozwoju REGIO, Fundacja „Na progu”, Biblioteka Wolność i Centrum Aktywności Lokalnej.

OHO

OGŁOSZENIA MIEJSKIE

PREZYDENT MIASTA ŁÓDZI

informuje, że w dniach od 27 września 2023 r. do dnia 18 października 2023 r. zamieszczony jest na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta Łodzi, stronie internetowej Urzędu Miasta Łodzi oraz na stronie internetowej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi wykaz nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa położonej w Łodzi przy ul. Technicznej bez numeru, oznaczonej jako działka nr 42/26 w obrębie W-33, uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00051904/3 przeznaczona w części o pow. 28,20 m² do oddania w dzierżawę w drodze bezprzetargowej na okres do 3 lat.

BURMISTRZOWIE I PREZYDENCI

KTO RZĄDZIŁ MIASTEM W XIX WIEKU?

ODC. 38.

1842 r.

1867 r.

1876 r.

Pieczenie łódzkiego magistratu: jeszcze w języku polskim z 1842 r., dwujęzyczna z 1867 r. i już jedynie rosyjska z 1876 r.

Władysław Pieńkowski, prezydent Łodzi w latach 1882–1914

Franciszek Traeger, prezydent Łodzi w latach 1843–1862

Nie bez znaczenia dla rozwoju Łodzi w XIX w. byli władarze miasta, którzy rządili w różnych warunkach społeczno-politycznych, sytuacji gospodarczej i przede wszystkim demograficznej, bo mieszkańców szybko przybywało.

W 1794 r. burmistrzem Łodzi był Piotr Drewnowicz, a żyło wówczas w rolniczym miasteczku niespełna 200 osób (sic!). Po zwolnieniu go ze stanowiska i rozwiązaniu rady miejskiej pod zaborem pruskim powołano na polizei-bürgermeistra Łodzi najpierw niejakiego Sempfta, a wkrótce po nim Józefa Aufschlaga, oficera armii pruskiej, który zapisał się w pamięci łodzian jako człowiek bezwzględny i pazerny.

Ostatni burmistrz i pierwszy prezydent

Po klęsce Prus, w czasach Księstwa Warszawskiego Aufschlag oddał się do dyspozycji nowego władarza miasta – Tomasza Jeżewicza, który mianował go dowódcą

oddziału gwardii narodowej. Wywołało to konflikt, ale były bürgermeister nie znalazł już wsparcia u kolejnego burmistrza – Szymona Szczawińskiego, powoła-

Andrzej Rosicki, prezydent Łodzi w latach 1862–1865

nego po utworzeniu Królestwa Polskiego. Od 19 lutego 1819 r. do sierpnia 1826 r., w ważnym dla Łodzi okresie przemian, na fotelu burmistrza zasiadał Antoni Czarkowski, były oficer 4. Pułku Strzelców Konnych. Pod naciskiem niemieckich sfer

Łodzi odwołano go jednak z urzędu, mianując na to stanowisko Karola Tangermanna, który kierował miastem przez 18 lat w trudnym okresie transformacji gospodarczej.

W 1841 r. Łódź otrzymała status miasta gubernialnego, a pierwszym prezydentem Łodzi został właśnie ostatni burmistrz – Karol Tangermann, który pełnił tę funkcję do chwili śmierci 12 sierpnia 1844 r. Do jego kompetencji należały sprawy administracyjne i policyjne, a w finansach miał doradców w osobach pięciu honorowych radnych magistratu.

Szybki przegląd kadr

Następnym prezydentem Łodzi został w 1844 r. Franciszek Traeger, były sekretarz policji w Gostyninie, który dbał o porządek w mieście, ale naraził się polskim patriotom, gdy w 1846 r. próbował zmie-

Edmund Pohlens, prezydent Łodzi w latach 1865–1869

nić na z w Łodzi na Mikołajew, na cześć cara. Urząd pełnił do 1862 r., po czym osiadł na ziemi piotrkowskiej. W przededniu powstania styczniowego, 16 grudnia 1862 r., prezydentem Łodzi został Andrzej Rosicki, były prezydent Sochaczewa. Był pierwszym polskim prezydentem i patriotą, który sprzyjał powstańcom, wobec czego władze carskie zdjęły go z urzędu 15 lutego 1865 r. za brak lojalności, ale został on aktywnym działaczem utworzonego w Łodzi Towarzystwa Kredytowego. Jego następcą był Edmund Pohlens, były oficer rosyjski, który piastował urząd prezydenta Łodzi od

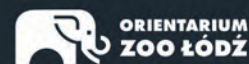
6 marca 1865 do 27 grudnia 1869 r. Potem awansował, przechodząc do pracy w Ministerstwie Skarbu. Kolejnym prezydentem został Maurycy Taubwurcel, były referent biura policmajstra w Łodzi, sprawujący urząd od 28 grudnia 1869 do 1 lipca 1878 r.

W latach 1878–1882 miastem kierował Walerian Makowiecki, pochodzący z Wołynia, były oficer wojsk rosyjskich, dawny burmistrz Częstochowy, który zmarł w Łodzi 18 listopada 1882 r.

Karierowicz W. Pieńkowski

I wreszcie ostatnia prezydentura w Łodzi za czasów zaboru rosyjskiego – najdłuższa i najmroczniejsza zarazem. Na ratuszu zasiadł co prawda Polak, ale rene-gat, wierny carski „czynownik” – Władysław Pieńkowski. Prezydentura jego trwała aż 32 lata (od końca 1882 r. do wybuchu I wojny światowej w 1914 r.). Był synem rolnika spod Piotrkowa Trybunalskiego,

ukończył cztery klasy rosyjsko-niemieckiego gimnazjum. Rozpoczął pracę jako prokurent handlowy w Warszawie. Nie brał udziału w powstaniu i skompromitowany w środowisku patriotycznej młodzieży stolicy przeniósł się do Łodzi, gdzie magistrat przyjął go na kancelistę. Był sprawny w tępieniu polskośći, więc zjednął sobie względy komisarza wojennego Łodzi – von Broemseny, który wspierał go w karierze. Przyszły prezydent Łodzi awansował najpierw na sekretarza wydziału zgierskiego magistratu, a potem na krótko na stanowisko burmistrza Radomska, by objąć urząd prezydenta Zgierza. Po śmierci Makowieckiego został natychmiast mianowany prezydentem Łodzi. Był człowiekiem wyrachowanym, zimnym i przebiegłym, carskie władze przyznawały mu medale za tępienie polskośći, a on sam przeszedł na prawosławie.

NAJNOWOCZEŚNIEJSZE ZOO W EUROPIE

ORIENTARIUM ŁÓDŹ

KUP BILET NA:
WWW.ORIENTARIUM.LODZ.PL

**Z KARTĄ ŁÓDZIANINA
PŁACISZ MNIEJ!**

JĘZYK OBCY DLA MAŁUCHÓW

dobra inwestycja czy kolejna moda?

W dzisiejszych czasach znajomość przynajmniej jednego języka obcego to konieczność. Wielu rodziców zastanawia się, kiedy dziecko powinno zacząć naukę. I czy w ogóle jest sens inwestować pieniądze w dodatkowe lekcje, skoro języka obcego można nauczyć się w przedszkolu czy szkole.

Pierwsze lata życia to czas, gdy dzieci przyswajają ogromne ilości wiedzy. Ich mózgi są wyjątkowo plastyczne, dlatego najmłodszy w stanie nauczyć się więcej niż kiedykolwiek później. Odpowiednie wykorzystanie tego momentu może przynieść bardzo

dobre efekty, ale pod warunkiem, że dobierzemy odpowiednie metody i wykażemy się dużymi pokładami cierpliwości.

Małe dziecko – duże możliwości

Kiedy zacząć? Im wcześniej, tym lepiej. Istnieje wiele powodów, żeby drugi język wprowadzić już w pierwszych latach życia dziecka. Małuchy mają lepszą pamięć, naturalną zdolność powtarzania ze słuchu i rozumienia sensu wypowiedzi z kontekstu. Dzięki temu mogą uczyć się na równi języka polskiego i obcego.

Trzeba jednak pamiętać, że proces ten wygląda inaczej niż w przypadku starszych dzieci. Tutaj nie ma wkuwania słówek czy zasad gramatycznych. Młodsze dzieci uczą się całościowo, np. mogą śpiewać po angielsku piosenki czy recytować wierszyki, ale niekoniecznie samodzielnie zbudują poprawną wypowiedź. I to jest w porządku.

W domu czy w szkole?

Wszystko zależy od naszych możliwości i umiejętności. Na pewno dobrym pomysłem jest zanurzenie dziecka w języku. Co

to oznacza? Na przykład odtwarzanie maluchowi piosenek i bajek, czytanie książeczek czy zwyczajnie – mówienie do dziecka w języku, którego chcemy je nauczyć. Istotne jest jednak, żebyśmy sami potrafili posługiwać się nim w odpowiednim stopniu. Inaczej w późniejszym czasie nauczyciele mogą mieć trudność ze zmianą złych nawyków. Jeśli więc nasz angielski nie jest zbyt dobry, warto rozważyć powierzenie tej sfery profesjonalistom. Istnieje wiele szkół, które mają ofertę skierowaną już do 3- i 4-latków. Rekrordzistami zaś są szkoły

stosujące metodę Helen Doron – przyjmują już 3-miesięczne niemowlęta.

O czym pamiętać?

Jeśli zdecydujemy się zapisać dziecko na zajęcia z języka obcego, sprawdźmy, w jaki sposób są prowadzone. Dziecko nie powinno się na nich nudzić. Odpadają więc takie, gdzie małe dzieci większość czasu spędzają w ławkach. Zajęcia powinny być dla nich ciekawym doświadczeniem, wypełnionym zabawą i angażującym możliwie dużo zmysłów. Podczas lekcji dzieci biorą udział w zabawach muzycznych,

plastycznych, odgrywaniu teatrzyków, a nawet... przygotowywaniu posiłków. Warto, żeby poznały taki sposób nauczania, zanim doświadczą tego typowo szkolnego, który dla niektórych jest po prostu kolejną nudną lekcją.

Nie zapominajmy, że czym młodsze dziecko, tym ważniejsze jest, by zajęcia były dla niego przyjemnością. Jeśli nie chce na nie chodzić, zastanówmy się, czy nie odłożyć tego na później. Każde dziecko rozwija się w swoim tempie, a zmuszanie go do nauki może przynieść odwrotny skutek.

a.pe

MIEJSKI PROGRAM WSPARCIA

ZDROWA I BEZPIECZNA SZKOŁA

Dorastanie nie jest łatwe. Młodzi ludzie, którzy na co dzień borykają się z problemami, często nie wiedzą, gdzie mogą szukać pomocy. Z myślą o nich powstał pilotażowy, miejski program profilaktyczno-szkoleniowy „Odporna szkoła=bezpieczny młodzień”, który zapewni kompleksowe wsparcie w kryzysowych sytuacjach dla uczniów, rodziców i nauczycieli.

Celem miejskiego programu profilaktyczno-szkoleniowego jest stworzenie systemu wsparcia dla młodzieży, która doświadcza trudności. Mogą to być problemy w szkole lub w domu, w relacjach z rówieśnikami i dorosłymi, zaburzenia psychiczne, przemoc, a nawet skłonności samobójcze. W każdym z tych przypadków najważniejsza jest szybka reakcja dorosłych – nauczycieli i rodziców.

Miejski program wyposaży ich w umiejętności, które pozwolą im dostrzec pierwsze objawy kryzysu u dziecka i otoczyć je profesjonalną opieką.

Podstawą programu są szkolenia i konsultacje prowadzone przez wykwalifikowanych trenerów, a skierowane do całego środowiska szkolnego – począwszy od dyrektorów, przez nauczycieli, a na pracownikach administracji skończywszy. Każda

z tych osób dowie się, na co zwracać uwagę i jak działać, gdy dziecko boryka się z trudnościami. Na podobne wsparcie mogą liczyć rodzice, którzy uczą się m.in. jak rozmawiać z dziećmi, by te im ufały i w pierwszej kolejności to właśnie u nich szukały pomocy. Szkolić się będą również sami uczniowie – zdobędą umiejętności, które pozwolą im odpowiednio reagować na problemy rówieśników.

MK

INFO

Program ma charakter pilotażowy – na razie będzie prowadzony w 20 łódzkich szkołach. W przyszłości ma zostać rozszerzony na wszystkie placówki.

600
LAT ŁODZI

PAŹDZIERNIK

**MIESIĄCEM
SENIORA**

na Fali

**KAŻDY PIĄTEK
PAŹDZIERNIKA**

8:30 - 13:00

**BEZPŁATNE
ATRAKCJE:**

- KONSULTACJE ZDROWOTNE
- METAMORFOZY
- MAKIJAŻE I PIELEGNACJA
- WARSZTAT RĘKODZIEŁA
- BINGO
- PORADY DIETETYCZNE
- POKAZ SPRZĘTU SPORTOWEGO
- PODSTAWY NORDIC WALKING

Aquapark FALA

AQUAPARK.LODZ.PL

Ul. Mielczarskiego

Ul. Legionów 44

Ul. Ogrodowa

Cztery ulice i sześć kamienic – to kolejne inwestycje, jakie zostaną zakończone w tym roku w ramach programu rewitalizacji. Wszystkie realizowane są między ul. Gdańską i ul. Cmentarną.

Program Rewitalizacji Obszarowej Centrum Łodzi został na pierwszym etapie podzielony na osiem większych projektów – kwartałów. W niektórych wszystkie inwestycje już się zakończyły. W innych szeroki front robót zmierza właśnie do finału. Jednym z nich jest kwartał wyznaczony ulicami Gdańską, Legionów, Cmentarną i Ogrodową.

LEGIONÓW

Przez kwartał numer 7 przebiega jedna z większych inwestycji drogowo-tramwajowych realizowana w programie rewitalizacji. Mowa oczywiście o przebudowie ul. Legionów. – Inwestycja ta obejmuje odcinek od samego początku ulicy przy placu Wolności, aż po skrzyżowanie z ul. Żeligowskiego. W sumie przebiega przez trzy kolejne kwartały

programu rewitalizacji. Prace rozpoczęły się od naprawy i modernizacji podziemnych instalacji. Zbudowaliśmy także kanał techniczny dla światłowodów i sieci miejskiego monitoringu – mówi Agnieszka Kowalewska-Wójcik, dyrektor Zarządu Inwestycji Miejskich.

Na powierzchni zakres prac jest gruntowy, obejmuje przebudowę skrzyżowania z ul. Gdańską, ułożenie nowych chodników, montaż torowiska oraz nową jezdnię. Od strony skrzyżowania z ul. Pogonowskiego wykonawca układa już betonowy fundament pod tory, od strony ul. Gdańskiej układana jest podbudowa. Po przebudowie ul. Legionów będzie miała nowe perony tramwajowe, będą one podwyższone, aby pasażerom było łatwiej korzystać z komunikacji miejskiej. W ulicy urządzone zostaną także zieleńce, posadzone drzewa, a pomiędzy nimi urządzone miejsca parkingowe.

CMENTARNA, MIELCZARSKIEGO, OGRODOWA

Razem z ul. Legionów przebudowywana jest ul. Cmentarna na całej długości do ul. Ogrodowej. U zbiegu dwóch pierwszych z wymienionych ulic powstanie zmodernizowany skwer Komitetu Obrony Robotników. Po obu jego stronach powstaną nowe przystanki tramwajowe, przy zieleńcach zostaną ustawione ławki. Na ul. Cmentarnej także ułożone będą nowe torowisko, chodniki i jezdnie. Nie zabraknie nasadzeń, a także nowego oświetlenia.

– Kolejną ulicą przebudowywaną w tym kwartale jest ulica Mielczarskiego, która też zmienia się na całej długości. Ta inwestycja drogowa jest najbardziej zaawansowaną ze wszystkich w kwartale numer 7. Wykonawca skupia się aktualnie na pracach brukarskich, ułożył już krawężniki, w wielu miejscach ułożone są już chodniki, postępują prace przy nowej nawierzchni jezdni oraz nasadzenia zieleni – opowiada Kowalewska-Wójcik. Ostatnią drogą inwestycją w tym kwartale jest przebudowa ul. Ogrodowej. Modernizacja

obejmuje, podobnie jak w przypadku pozostałych ulic, ułożenie chodników, nowej jezdni, urządzenie miejsc parkingowych, nasadzenia drzew oraz montaż nowego oświetlenia. Odcinek ul. Ogrodowej pomiędzy ul. Gdańską i Cmentarną jest już trzecim odcinkiem przebudowywanym w ramach programu rewitalizacji. Pierwszym był ten przed pałacem Poznańskich i Hotelem Andel's, a drugim zmierzający do finału fragment wzdłuż parku Staromiejskiego. Wszystkie inwestycje drogowe zakończą się przed Nowym Rokiem.

ODNOWIONE MIESZKANIA, NOWE BIURA

Kolejne inwestycje w kwartale nr 7 to modernizacja miejskich kamienic. Ta pod numerem 37a jest nie tylko największą nieruchomością w tym rejonie, ale także jedną z największych w całym programie rewitalizacji. Została wzniesiona w XIX wieku. Jakub Windman urządził tutaj swoją rezydencję, a wewnątrz zachowało się sporo zdobier, a także część wyposażenia. Wszystkie oryginalne elementy zostały odrestaurowane pod okiem konserwatorów, m.in. witraż, kaflowe piece, kominki, kolumny, sztukaterie, a nawet barek i sejf ukryty w ścianie, wykonany przez łódzką firmę Karola Zinke, który swoją fabrykę kas ogniotrwałych prowadził przy ul. Tuwima. Pieczołowicie odnowiona została także fasada z detalami, a na niej m.in. wykusze, przedstawienia lwów i pegazów, symbolizujące siłę i roztropność, oraz brama z płaskorzeźbami. Przy ul. Legionów 37a powstaną lokal gastronomiczny i biura w budynku frontowym oraz mieszkania komunalne i pracownie artystyczne w oficynach. Jedną z pracowni powstanie w dawnym budynku wozowni, który zachował się w podwórzu. Mieszkania komunalne i lokale usługowe

ODNOWIONE MIESZKANIA NOWOCZESNY TRAMWAJ I WIĘCEJ ZIELENI

we powstały także w drugiej z kamienic przy ul. Legionów odnowionej w tym kwartale. Pod numerem 44 zaczynają się zaraz odbiory. W piętrowym frontowym budynku powstała także placówka opiekuńczo-wychowawcza, a w jednej z oficyn świetlica środowiskowa. Dwa mieszkania zostaną całkowicie przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Inwestycje w obu kamienicach przy ul. Legionów objęły także podwórza. Oba mają nową nawierzchnię oraz urządzone zieleńce. Nie zabraknie na nich także oświetlenia, ławek na sąsiedzkie spotkania i stojaków rowerowych.

SPOŁECZNA KAWIARNIA

Kolejne cztery kamienice odnawiane w programie rewitalizacji w tym kwartale znajdują się przy ul. Mielczarskiego. Pod numerem 3 na ukończeniu są dwie trzypiętrowe oficyny. Powstały w nich mieszkania komunalne oraz lokale użytkowe dedykowane tzw. podmiotom ekonomii społecznej. Mogą w nich powstać świetlice społeczne lub mała gastronomia, w której pracę mogą znaleźć osoby potrzebujące wsparcia. Na terenie urządzonego na nowo dziedzińca nieruchomości powstały nie tylko przestrzenie na sąsiedzkie spotkania, ale także niewielki

plac zabaw, a w sezonie będzie można urządzać tutaj ogródek gastronomiczny. Kolejne mieszkania komunalne i lokale usługowe powstały pod numerami 22 i 33. Dwa frontowe budynki szykowane są powoli do odbiorów i wyglądają tak pięknie, jak wtedy, gdy zostały wzniesione. Elewacje mają odnowione detale i odrestaurowane balkony, które w przypadku z pierwszej kamienic musiały zostać odbudowane – skuto je wcześniej z powodu złego stanu technicznego. Odnowę od piwnic po dach przeszły także oficyny, a modernizacja nie ominęła także dziedzińców, które mają nową nawierzchnię, zieleni, ławki oraz oświetlenie. Gotowa za to jest już nieduża, piętrowa kamienica pod numerem 15. To z kolei jedna z najmniejszych inwestycji w programie rewitalizacji. Zmieściły się tutaj dwa mieszkania komunalne oraz placówka opiekuńczo-wychowawcza. Projekt objął także urządzenie podwórza, przybyło tu zieleni, są ławki, nowe oświetlenie, stojak rowerowy, a także plac zabaw i kameralny podest do wypoczynku.

Ul. Legionów

Ul. Legionów 37A

Stronę przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce
SERII KRZYŻÓWEK Z KORONĄ

Ręki - w łokciu	Pasterz lub dudziarz	Całkowite wygubie- nie	Dobry kolega	Rzucane przez lekoatletów	Anatolij, były szachista	Liścia- sty las	Urząd dostojnika w Turcji	Kuzyn wilka Imperatorowa dawnej Rosji	Dziewczynka z elementarza	Sojowy w butelce	
Uczucie oburzenia lub prze- rażenia	Skóra na rękaw- iczki		Brzeg, krawędź	Wrona, dziennikarz muzyczny	Elitarna grupa	Gruszka lub morela		Weneda z utworu	... + w televizji	Agassi, były tenisista	Ręka rubasznie
Wścibski fotograf	Mały pies pokojuowy		Układ scalony Impreza turyistów	Prelekcje w auli	Rodzaj uprząży	Koc, pled	Dokument płatniczy	Mocna tkanina bawełniana			Rodzina pszczoła
Ferenc, kompo- zytor	Zabytkowy mebel	Nie- mieckie auto		Był nim Kara Mustafa	Przemyk, piosen- karka			Imię Matejki			
				Musul- mańska jałmużna				Porcja betonu w beto- niarce			
								Najprostsza uprzęż szorowa			

Rozwiązaniem jest tytuł polskiego filmu.

1	2	3	4	5	6	7	8

Lubi się umart- wiać	Joanna dla bliskich	Podróż po morzu	Tekst na koszulce Grzegorz, kabareciarz	Rolska, piosen- karka	Zasada, norma	Gianni, kreator mody	W obsłudze działa	Ciężka na ugorze Model Poloneza	Rodzaj powozu	Uciążliwy chwast	Powyżej ludzkiej brody
Tancerz prze- stara- rzale	Firma- ment nad nami	James, aktor Przodek Rzymian	Tezy odszcze- pieńców	Weronika, aktorka	Stos atomowy Państwo z Rabatem		Krucze, słone ciastka			Zły duch w bajkach ludowych	Paweł, były trener, selekjo- ner kadry piłkarskiej
Zapora rzeczna	W party- turze Drzewo liściaste		Alarm dawniej Worek na zakupy	Dopływ Odry Arabka dla rycerza Komin wulkanu	Region na Kaukazie		Pstryczek w nos od życia	Stala posada w pracy	Karciany dzwonek	Kurek w kuchni	Część należ- ności
Operator telekomu- nikacyjny									Na pniu Sztuka Witkace- go		
Model Skody		Gojące się miejsce na ciele	Nauka o moral- ności						Viktor, premier Węgier		
Pokojuowy pies	Japonki lub Koreanki			Futerał na pistolet u siodła		Baloniarz inaczej			Indianin z Peru		

Rozwiązaniem jest przysłowie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

„Krzyżówki z Koroną”
-DOSKONAŁE O KAŻDEJ PORZE ROKU

KORONA

SUDOKU ŁATWE

		1	3		8	6		
	9						1	
8			9		6			2
3		7		8		9		4
			7		4			
1		5		9		8		6
9			6		1			3
	3						4	
		4	8		2	5		

SUDOKU ŚREDNIE

5						3		8
		4		1	7			
2					9		1	
	8	6	7		5			
	1						6	
			1	8	9	5		
	4		8					5
			4	9		1		
3		8						9

SUDOKU ŚREDNIE

			6	7			5	
9		7			5	6		
	6			1			7	
	8							2
6		2		3		8		5
3							9	
	2			8			3	
		5	3			4		1
	9			5	4			

Sudoku przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce serii Krzyżówek z Koroną

OGŁOSZENIA MIEJSKIE

OBWIESZCZENIE PREZYDENTA MIASTA ŁODZI

Zgodnie z art. 11d ust. 5 ustawy z 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 162) oraz art. 49 ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 775), zawiadamiam, że na wniosek Prezydenta Miasta Łodzi, reprezentowanego przez Dyrektora Zarządu Inwestycji Miejskich, złożony w dniu 16 czerwca 2023 r., zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na rozbudowie ul. Lutomierskiej na odcinku od ul. Wrześnieńskiej do ul. Bydgoskiej w Łodzi.

Inwestycja obejmuje swym zakresem nieruchomości lub ich części położone w Łodzi na działkach ewidencyjnych, zgodnie z poniższym wykazem:

- działki położone w całości w liniach rozgraniczających teren inwestycji:** obręb B-45: dz. nr 183/77, 183/6, 183/74, 183/7, 183/78, 183/8, 183/45, 183/49, 183/79, 183/97, 183/106, 183/95, 204/30, 183/100, 183/102, 183/85, 183/53, 183/52, 183/35, 183/58, 183/59, 183/60, 183/61, 183/62;
- działki położone w części w liniach rozgraniczających teren inwestycji, objęte projektem podziału:** obręb B-45: dz. nr 183/43 (**183/109**, 183/110); 183/44 (**183/111**, 183/112); 183/46 (**183/113**, 183/114); 183/47 (**183/115**, 183/116); 183/48 (**183/117**, 183/118); 204/29 (**204/36**, 204/37); 183/99 (**183/119**, 183/120); 206/1 (**206/2**, 206/3); 78/86 (**78/122**, 78/123); 78/93 (**78/124**, 78/125); 78/94 (**78/126**, 78/127); 78/96 (**78/128**, 78/129);
(w nawiasach podano nr działki po podziale, nr działek przeznaczonych pod drogę podkreślono);
- działki położone poza liniami rozgraniczającymi 3. teren inwestycji, na terenie niezbędnym do przebudowy istniejących dróg publicznych, w przypadku których nie następuje przeniesienie prawa własności:** obręb B-45: dz. nr 174/4, 31/7, 182/7, 219/19, 219/13, 271/17, 271/12, 271/9;
- działka położona poza liniami rozgraniczającymi teren inwestycji, na terenie niezbędnym do budowy/przebudowy zjazdów, w przypadku których nie następuje przeniesienie prawa własności:** obręb B-45: dz. nr 204/29;
- działki położone poza liniami rozgraniczającymi teren inwestycji, dla której Inwestor przedłożył oświadczenie o prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane:** obręb B-45: dz. nr 183/94, 158/42.

W związku z powyższym informuję, że w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego zawiadomienia strony mogą zapoznać się z aktami sprawy w Wydziale Urbanistyki i Architektury UMŁ, po wcześniejszym umówieniu wizyty (tel. 42-638-46-77 lub e-mail (r.jendrys@uml.lodz.pl) jak również składać uwagi i wnioski drogą elektroniczną (ePUAP) lub za pomocą operatora pocztowego na adres: UMŁ Wydział Urbanistyki i Architektury, 90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104.

Zawiadomienie niniejsze uważa się za doręczone po upływie czternastu dni od daty publicznego ogłoszenia. Data publicznego ogłoszenia obwieszczenia: 4 października 2023 r.

Znak sprawy: DPRG-UA-XIII.6740.2.15.2023
356241.RJ

Sezon 2023 nie przebiegał po myśli osób związanych z żuźlową ekipą H. Skrzydłewska Orzeł. Zamiast bić się o miejsce w czołowej czwórce pierwszoligowych rozgrywek, zawodnicy z Łodzi do samego końca toczyli walkę o utrzymanie. Ostatecznie zakończyli rozgrywki na przedostatnim miejscu. Nic więc dziwnego, że po zakończeniu rywalizacji rozpoczęto gruntowną przebudowę zespołu.

W składzie nie będzie już Jakuba Jamroga, Mateusza Tondera, Timo Lahtiego, Toma Brennana, Nielsa Kristiana Iversena, Runego Holty, Jakuba Sroki i Mateusza Dula. Z łódzką ekipą pożegna się rów-

nież trener Marek Cieślak. Ten doświadczony szkoleniowiec jeszcze w trakcie rozgrywek wielokrotnie powtarzał, że nawet prowadząc polską kadrę w Pucharach Świata, nie stresował się tak, jak w trakcie sezonu spędzonego w klubie z Łodzi. Teraz jego obowiązki przejmie trener z młodszego pokolenia. - Drużyna na pewno będzie odmieniona. Ze starego składu zostaną tylko junior Aleksander Grygolec i senior Tomasz Gapiński - poinformował Witold Skrzydłowski, honorowy prezes Orła. - Ten ostatni być może będzie łączył obowiązki zawodnika z pracą w sztabie szkoleniowym, którym będzie dowodził młody, ambitny trener. Nazwiska następcy Marka Cieślaka jeszcze nie mogę zdradzić, gdyż wciąż ma ważny kontrakt z innym klubem. Myślę jednak, że już za dwa tygodnie będziemy mogli podać

wszystkie informacje dotyczące zmian kadrowych w naszym zespole.

Nieoczekiwany powrót

Nieoficjalnie mówi się, że po rocznej przerwie do zespołu H.Skrzydłewska Orzeł wróci Amerykanin Luke Becker. Piętnasty zawodnik tegorocznego cyklu Grand Prix nie ma jeszcze wolnego, gdyż z Eneą Falubaz Zielona Góra walczy o awans do PGE Ekstraligi. W pierwszym meczu finałowym lubuska ekipa wygrała na wyjeździe z ROW-em Rybnik 50:40. Becker zdobył w tym spotkaniu siedem punktów i jeden bonus. Spotkanie rewanżowe w Zielonej Górze ma być rozegrane w niedzielę, 8 października (godz. 16:30).

Pedersen w Łodzi?

Z łódzkim klubem jest również łączony Szwed Oliver Berntzon, który do tej pory był związany z Arged Malesą Ostrów Wielkopolski.

Z tym klubem w sezonie 2023 dotarł do półfinału pierwszoligowych rozgrywek, w którym musiał uznać wyższość rywali jeżdżących w barwach Enei Falubaz. Zagraniczna część składu nie jest jednak ostatecznie przesądzona, gdyż jazdą w Łodzi zainteresowany jest też Nicki Pedersen. Trzykrotny mistrz świata spędził sezon 2023 w ekipie ZOoleszcz GKM Grudziądz, jednak wszystko wskazuje na to, że 46-latek na ekstraligowe tory już nie wróci. Żaden z klubów najwyższej klasy rozgrywkowej nie wyraził chęci zatrudnienia utytułowanego żuźłowca, który aktualnie negocjuje z trzema ekipami z I ligi. Oprócz zespołu H. Skrzydłewska Orzeł są na tej liście Abramczyk Polonia Bydgoszcz i Texom Stal Rzeszów.

Zmiany organizacyjne

W rozmowach kontraktowych łodzianie są w nieco gorszej sytuacji niż rywale,

gdyż nie mogą liczyć na finansowe wsparcie spółek Skarbu Państwa. Mimo to prezes Skrzydłowski ma nadzieję, że uda się stworzyć zespół, który zdecydowanie poprawi wyniki z bieżącego roku. Będą one prowadzone w nowych ramach organizacyjnych. Pierwsza liga ma być zarządzana przez PGE Ekstraligę, co wiąże się z profesjonalizacją rozgrywek i koniecznością przekształcenia klubów w spółki. Nowy regulamin uwzględniający zmiany sprawił, że w 1. Lidze Żuźlowej nie będą już jeździli zawodnicy niemieckiego Trans MF Landshut Devils. Zespół z Bawarii po raz drugi z rzędu zameldował się w fazie play-off, jednak nie był w stanie spełnić nowych wymagań i kolejny sezon spędzi w polskiej II lidze. Miejsce Diabłów na ekstraligowym zapleczu ma zająć InvestHousePlus PSŻ Poznań, a więc tegoroczny spadkowiec. MD

OGŁOSZENIA MIEJSKIE

OBWIESZCZENIE PREZYDENTA MIASTA ŁÓDZI

Zgodnie z art. 131 w związku z art. 49 ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 775) i art. 11c i 11f ust. 3 ustawy z 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 162), zawiadamia się, że zostało wniesione odwołanie od wydanej w dniu 25 sierpnia 2023 r. decyzji Nr DPRG-UA-XIII.9.2023 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na budowie drogi przy ul. Ogrodowej 28.

W związku z powyższym zawiadamia się, że odwołanie wraz z dokumentacją sprawy, przekazane zostało do Wojewody Łódzkiego.

Zawiadomienie niniejsze uważa się za doręczone po upływie czternastu dni od daty publicznego ogłoszenia.

Data publicznego ogłoszenia: 4 października 2023 r.

Znak sprawy: DPRG-UA-XIII.6740.2.14.2023, 256907.RJ

Szczyt formy szykują na play-off

FOT. MAT. PRAS. ŁKS COOL PACK

Koszykarze ŁKS-u CoolPack w ubiegłym sezonie nie osiągnęli celu, jakim był awans do I ligi. Konsekwencją ćwierćfinałowej porażki była rewolucja kadrowa. Pod wodzą nowego szkoleniowca i z pięcioma nowymi graczami łodzianie ponownie mają walczyć o promocję do wyższej klasy rozgrywkowej. Tym razem zadanie ma być jednak realizowane według innego scenariusza.

Przed rokiem zespół prowadzony przez Piotra Zycha w rundzie zasadniczej nie miał sobie równych i zdominował rywalizację w grupie A II ligi. W 10. kolejce przegrał wprawdzie 74:79 wyjazdowy mecz z Tarnovią Tarnowo Podgórne, ale była to jedyna porażka w tej części sezonu. W wielu spotkaniach łodzianie

przekraczali granicę 100 punktów, ale nie potrafili utrzymać doskonałej dyspozycji w fazie play-off i polegli w ćwierćfinale.

Nowe plany

Nowy sezon pod wodzą Jarosława Krysiewicza ŁKS CoolPack rozpoczął w Zatoce Sportu, gdzie w inauguracyjnej kolejce pokonał 88:67 (23:18, 18:16, 23:9, 24:24) Wiarę Lecha Poznań. Druga kolejka była już mniej udana. Łodzianie pojechali do Torunia, gdzie stoczyli zaciętą walkę z eki-

pą AZS UMK Transbruk. Po czterech kwartach był remis 59:59 (15:18, 17:15, 17:8, 10:18), ale w dogrywce górą byli gospodarze (14:11) i to oni cieszyli się z wygranej. Tak więc w bieżącym sezonie koszykarze ŁKS-u CoolPack już po dwóch seriach spotkań mają na koncie porażkę, ale w klubie nikt nie zamierza z tego powodu rozdzierać szat. Wszyscy skupiają się na tym, by optymalna forma przyszła w decydującej fazie rozgrywek, więc trzeba na nią jeszcze trochę poczekać. W trzeciej kolejce łodzianie przed własną publicznością zmierzą się z PKK 99 Pabianice. Mecz w Zatoce Sportu rozpocznie się w środę, 4 października, o godz. 19:30. MD

FOT. ARCHIWUM

KOŁO SENIORA ŁZPN ŚWIĘTUJE 40-LECIE!

W niedzielę, 8 października, rozpoczną się dwudniowe obchody Jubileuszu 40-lecia Koła Seniora ŁZPN. To najstarszy tego typu podmiot działający w krajowych strukturach wojewódzkich związków piłkarskich.

Czterdzieści lat temu Edward Szperling, Henryk Koczewski, Zygmunt Zaklika i Kazimierz Łukomski doszli do wniosku, że warto w jednej organizacji zebrać byłych zawodników, trenerów, sędziów i działaczy piłkarskich. Pomysł trafił na podatny grunt i zyskał wsparcie Kazimierza Figurskiego, prezesa Łódzkiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej. Inicjatorzy opracowali więc regulamin

nowej organizacji, która w grudniu 1983 r. stała się jednym z ogniw ŁOZPN-u, a później ŁZPN-u. Od tego czasu piłkarscy seniorzy z naszego miasta aktywnie działają na wielu płaszczyznach i są obecni nie tylko na stadionach. Regularnie organizują okolicznościowe spotkania i wycieczki. Można było ich spotkać m.in. w 32. Bazyli Lotnictwa Taktycznego w Łasku, Kopalni Węgla Brunatnego Bełchatów, a także w rogowskim Muzeum Lasu i Drewna i Arboretum. Z okazji 40-lecia odwiedzą natomiast łódzkie orientarium i nowoczesne obiekty sportowe zarządzane przez Miejską Aręnę Kultury i Sportu. W planach mają zwiedzenie Stadionu Miejskiego im. Władysława

Króla (ŁKS), Atlas Areny i hali im. Józefa „Ziunyn” Żylińskiego. Punktem kulminacyjnym będzie jubileuszowa gala na stadionie miejskim przy al. Piłsudskiego 138 (Widzew), która rozpocznie się w poniedziałek (9 października) o godz. 16:00. Wśród zaproszonych gości będzie Jerzy Kraska, złoty medalista olimpijski z Monachium (1972). Od kilku lat Koło Seniora ŁZPN działa pod przewodnictwem Jana Wawrzki, którego w organizacji obchodów wspierali m.in. Wiesław Surlit i Piotr Gąsiński.

MD

ŁÓDZKA POGODYNKA

ŚRODA

16°C

Imieniny obchodzą:
Edwin, Franciszek,
Rozalia, Dalewin,
Konrad

04.10

CZWARTEK

17°C

Imieniny obchodzą:
Faustyna, Igor,
Apolinary, Faust,
Flawia, Flora

05.10

FOT. ŁODZ.PL, ENVATO ELEMENTS, WIKIPEDIA

Rodzinne miasto

W 1944 r. Halina Kłęb została aresztowana przez gestapo w Łodzi i poddana bestialskim torturom, jednak nikogo nie wydała. Po ogłoszeniu wyroku śmierci została odesłana do policyjnego więzienia dla kobiet przy ul. Gdańskiej (dawne więzienie carskie), gdzie ponownie była brutalnie przesłuchiwana i bita oraz osadzana w karcerze. Została skazana na śmierć przez rozstrzelanie, ale Niemcy nie zdążyli już wykonać wyroku z uwagi na zbliżający się w styczniu 1945 r. front. Tuż przed wkroczeniem wojsk radzieckich do Łodzi zarządzono błyskawiczną ewakuację więzienia, rozpoczętą wieczornym wymarszem kobiet 17 stycznia. Po kilku godzinach eskortowana przez żołnierzy Wehrmachtu kolumna więźniarek dotarła w okolice Pabianic, gdzie Halinie udało się uciec wspólnie z koleżanką

POMNIK HALINY SZWARG-KŁĘB

z celi. Wróciła do domu, a 19 stycznia Łódź była już wolna od Niemców. agr

W OBLICZU ŚMIERCI

Budynek dawnego więzienia przy ul. Gdańskiej

ŚW. FAUSTYNA – PATRONKA ŁODZI

5 października 1938 r. w Krakowie zmarła Maria Faustyna Kowalska – święta Kościoła Katolickiego, zakonnica ze Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia, mistyczka, stygmatyczka i wizjonerka, głosicielka kultu Bożego Miłosierdzia, ogłoszona 10 grudnia 2005 r. patronką Łodzi. Urodziła się jako Helena Kowalska 25 sierpnia 1905 r. we wsi Głogowiec koło Świnic Warckich w ubogiej, wielodzietnej rodzinie. Mając 16 lat, najpierw wyruszyła za chlebem do Aleksandrowa Łódzkiego, a potem pracowała jako pomoc domowa w Łodzi.

Jej marzeniem było jednak życie zakonne i kiedy podczas zabawy w parku Weneja doznała swego rodzaju objawienia, wyruszyła w duchową drogę jako siostra Faustyna, przebywając w klasztorach murach m.in. w Warszawie, Wilnie i Krakowie. Jej „Dzienniczek” oraz przesłanie idei Bożego Miłosierdzia, a także sławny obraz Jezusa, stanowią dziś jeden z motywów wiary katolickiej. Siostra Faustyna została wyniesiona na ołtarze – beatyfikowana 18 kwietnia 1993 r. oraz kanonizowana 30 kwietnia 2000 r. przez Jana Pawła II.

KARTKA Z KALENDARZA

Siostra Faustyna Kowalska

Ciekawostką stanowi fakt, że najbardziej znany z jej młodzieńczego widzenia jest obraz w sanktuarium w krakowskich Łagiewnikach, namalowany przez artystę Adolfa Hyłę w 1943 r. jako jego osobiste wotum za wojenne ocalenie. Natomiast pierwszy, odmienny w detalach był obraz autorstwa malarza prof. Eugeniusza M. Kazimirowskiego, powstał on 10 lat wcześniej w Wilnie.

W Łodzi mamy kilka miejsc upamiętniających św. Faustynę, a 5 października 2008 r. przed parafią pod jej wezwaniem na pl. Niepodległości odsłonięto pomnik patronki Łodzi. agr

ŁÓDZKIE GAWĘDY

SZPRYCMAJSTER I WODA Z ROWÓW

Wraz z rozwojem manufaktur i fabryk znacznie wzrosło w Łodzi zagrożenie pożarowe. Woda z rowów wzdłuż traktu piotrkowskiego używana była do celów gospodarskich, ale także do gaszenia ognia. Straży po-

zarnej jeszcze wówczas było. W 1836 r. przy rzeźni na Nowym Mieście wystawiono drewnianą szopę na przechowywanie prostego sprzętu przeciwpożarowego. Druga szopa znajdowała się w podwórzu ratusza,

a trzecią wybudowano w 1845 r. przy ul. Piotrkowskiej przy stawie Geyera. Ważnym wydarzeniem było zakupienie w 1837 r. „sikawki wozowej pierwszej klasy, którą rząd z miasta Warszawy nadesłał i ta została pomieszczona w ratuszu”.

Od 1840 r. miasto utrzymywało parę koni w podwórzu ratusza, aby nieść szybką pomoc w razie pożaru. Z czasem zamożniejsi fabrykanci zaopatrzyli się we

własny sprzęt przeciwpożarowy. W latach 60. XIX w. sporządzono natomiast imienną listę osób, które na wypadek pożaru miały przybywać na ratunek z różnymi narzędziami. Sikawki wozowe, będące własnością miasta, znajdowały się u tzw. szprycmajstrów, którzy na alarm wyruszali do akcji. Kilku obywateli miejskich opiekowało się ponadto 16 beczkami pożarnymi. Dopiero Ludwik Grohman w 1876 r. zainicjował powstanie fabrycznej straży ogniowej i był również współzałożycielem oraz pierwszym komendantem Łódzkiej Straży Ogniowej Ochotniczej. agr

Ludwik Grohman
Założyciel i pierwszy Komendant
Łódzkiej Straży Ogniowej

Ludwik Grohman uwieczniony na emblemacie z okazji 50-lecia łódzkiej straży pożarnej

KRYMINAŁKI
ZNAD ŁÓDKI

SKÓRA NA NIEDŹWIEDZIU

Przy ul. Nawrot 2 mieszkało przed wojną małżeństwo Epsztajnow. Pan Izaak był znanym w Łodzi felczerem i przez lata praktyki dorobił się znacznego majątku, lokując pieniądze w walucie i biżuterii. Rodzina została jednak bardzo doświadczona przez los – Izaak wspólnie z żoną Różą pochował wcześniej wszystkie swoje dzieci. Pozostawszy tylko z małżonką, stary fleczer postanowił uregulować sprawę majątkową – 25% walorów zapisał żonie, 25% przekazał organizacjom dobroczynnym, a pozostałe 50% podzielił pomiędzy krewnych swoich i Różę, której dodatkowo przyznał 15 tys. dolarów zabezpieczonych na hipotecę domu.

Przyszedł moment, gdy Izaak rzeczywiście podupadł na zdrowiu i wymagał opieki, więc małżonka umieściła go w prywatnej klinice

„Unitas” (dziś budynek szpitala im. Pasteura). Ta sytuacja obudziła chciwość u pani Róży, która licząc się z odejściem męża, zaczęła czynić starania, by cały majątek wrócił do niej. Naciśkała więc lekarzy, by wydali zaświadczenie o chorobie psychicznej męża. Z braku owego dokumentu wzięła sprawę w swoje ręce – dysponując kluczami do sejfów, zabrała po prostu gotówkę i precjoza i wyjechała do Częstochowy. Powiadomiona o pogorszeniu stanu Epsztajna wróciła do Łodzi, a tu nagle mąż jakoś odzyskał siły i wrócił do domu, gdzie stwierdził brak gotówki i klejnotów na kwotę 30 tys. dolarów. Policja aresztowała Różę, która przyznała się do zaboru mienia, ale pan Izaak nie wniósł oskarżenia i przebaczył żonie występki. Majątek przecież pozostał w rodzinie. agr

ŁÓDŹ.pl

Kolejne wydanie w piątek
6 październikaGALERIA
ŁÓDZKICH
KAMIENIC
I DETALI

Ozdoba architektoniczna secesyjnej willi Leopolda Kindermanna przy ul. Wólczarńskiej 31, zbudowanej w 1903 r. wg projektu Gustawa Landaua-Gutentegera